

Nr 33

Av herr Bengtsson i Landskrona m. fl., angående ökade statsbidrag till arbetscentraler, m. m.

(Lika lydande med motion nr 28 i Första kammaren)

Över budgeten beviljas årligen anslag enligt i kungörelse fastställda normer för uppförande eller förhyrande av verkstadslokaler för beredande av sysselsättning för handikappade och för täckande av vissa kostnader i samband med driften av dessa verkstäder.

Trots de anslag som på detta sätt beviljas huvudmännen för denna verksamhet har ökningstakten i byggandet av sådana verkstäder inte fått den omfattning som allmänt eftersträvats. Träningsverkstäder och arbetscentraler drives huvudsakligen med primär- eller sekundärkommuner som huvudmän men även i några fall av enskilda organisationer.

För närvarande finns 3 642 platser för arbetsträning och skyddad sysselsättning i hela landet. Det beräknade behovet ligger vid ca 20 000 platser. Med detta som bakgrund förstår man att krafttag måste till, om dessa människor, som lider av olika slag av arbetshinder, på nytt skall kunna genom dessa verkstäder slussas in i arbetslivet.

Många människor, som tidigare var helt hänvisade till socialvården för sin försörjning, har nu tack vare att de beretts sysselsättning inom denna skyddade verksamhetsgren lyckats klara sin och de sinas försörjning, och det finns exempel på dem som efter en tid inom denna skyddade verksamhet kunnat gå ut i den öppna arbetsmarknaden och där klara sig bra.

Om platsantalet varit större och fler kunnat placeras i arbete inom denna skyddade verksamhetsform skulle ytterligare människor kunnat beredas möjligheter till egen försörjning och i många fall ett återvinnande av ett människovärde som man tyckt sig sakna.

Att inte flera kommuner, företag och enskilda organisationer medverkar i tillskapandet av verkstäder av detta slag beror utan tvekan på de stora kostnader som huvudmännen får ikläda sig, trots de statsbidrag som utgår. För närvarande utgör de genomsnittliga nettodriftkostnaderna för tränings- och skyddade verkstäder i runda tal 5 000 resp. 3 000 kronor per plats och år och det genomsnittliga driftbidraget enligt hittills gällande bestämmelser ca 16 % av kostnaderna.

För att utbyggnaden av verkstäder för skyddad sysselsättning och

arbetsträning skall kunna ökas i en omfattning, som så snabbt som möjligt tillgodoser behovet, och en i hög grad erforderlig breddning ske av de handikappades möjligheter att snarast efter en genomgången medicinsk behandling av en skada få undergå arbetsträning, måste en väsentligt förbättrad statsbidragsgivning genomföras. En omprövning av statsbidragens ändamål och storlek synes ytterst angelägen och måste därför snarast genomföras, om samhällets insatser på arbetsvårdens område inom rimlig tid skall bli godtagbara och ett mål som de flesta synes vara överens om, bättre möjligheter till självförsörjning för de handikappade, skall kunna nås.

För de halvskyddade verkstäder som drives av vissa industriföretag finns en bestämmelse om att minst 10 arbetsplatser skall finnas för att statsbidrag skall utgå. Då man kunnat konstatera att ytterst få företag ägnat sig åt denna verksamhet, har man anledning räkna med att platsantalet 10 är den siffra som bromsat utbyggnaden på detta område. Om statsbidrag utgick även då färre platser ordnades, skulle säkerligen fler företag ordna arbetsmöjligheter för handikappade och därigenom komma att göra en betydande insats på detta område. Möjligen borde även statsbidragsbestämmelserna på detta område i övrigt överses och göras attraktivare.

Genom de bestämmelser om förtidspensionering, som nu trätt i kraft, torde statens utgifter för detta ändamål komma att ökas. Ett stort antal av de förtidspensionsberättigade torde dock själva verksamt kunna bidra till sin försörjning genom att plats beredes dem i skyddad sysselsättning. Härigenom ökas möjligheterna att meddela begränsad förtidspension i stället för fullpension och uppnås utan tvekan en, icke minst för individen, sett från psykologisk synpunkt gynnsammare utveckling. För att nå gynnsammast möjliga effekt i invaliditetsförebyggande syfte kommer under den närmaste tiden att krävas väsentligt utökade resurser för arbetsträning från samhällets sida.

Aberopande det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om att statsbidragsgivningen till all verksamhet i samband med arbetscentraler, träningsverkstäder och halvskyddad sysselsättning överses och att förslag snarast framlägges, syftande till en utbyggnad av verksamheten på detta område och en ökad statsbidragsgivning.

Stockholm den 15 januari 1963

Hugo Bengtsson
i Landskrona

Eric Svenning

Einar Henningsson

Mary Holmqvist